

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Helsinki 11.9.2023

Valtioneuvoston kanslia

Asia: Professoriliiton lausunto ehdotuksesta uudeksi valtioneuvoston asetukseksi tutkimus- ja innovaationeuvostosta

Professoriliitto professorikunnan edustajana lausuu tutkimus- ja innovaationeuvostosta.

Hallitusohjelman mukaan tutkimus- ja innovaationeuvoston roolia tutkimus- ja innovaatiopolitiikan johtamisessa vahvistetaan parlamentaarisen TKI-työryhmän esitysten mukaisesti. Työryhmä esitti muun muassa neuvoston rakenteiden ja tehtävien uudistamista, päätoimisen sihteeristön asettamista sekä TKI-politiikan poikkihallinnollisen koordinaation vahvistamista.

Tutkimus- ja innovaationeuvoston tehtävien laajentaminen on perusteltua

Ehdotuksen mukaan tutkimus- ja innovaationeuvoston tehtäviä laajennettaisiin niin, että jatkossa sen tehtäviin kuuluisi myös aloitteiden teko kansallisiksi strategiavalinnoiksi, tutkimus- ja innovaatiopolitiikan maakuvan edistäminen, T&K-rahoituslain ja monivuotisen T&K-rahoituksen suunnitelman toimeenpanon seuranta ja yhteensovittaminen sekä ehdotusten teko tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kohdentamisesta.

Professoriliitto toteaa, että tiedepolitiikalta vaaditaan pitkänteisyyttä, ja kokonaisvaltainen tiedepolitiikka vaatii laajapohjaista koordinaatiota ja hyvää johtamista, jotta valtion resurssoinnit saadaan täysimääräisesti hyödynnettyä ja suunnattua uudelleen muuttuvien tilanteiden mukaan. Liitto kannattaa tutkimus- ja innovaationeuvoston roolin vahvistamista tutkimus- ja innovaatiopolitiikan johtamisessa ja koordinoinnissa sekä TKI-rahoituslain ja rahoitussuunnitelman toimeenpanon seurannassa ja yhteensovittamisessa ehdotuksessa esitetyllä tavalla. Liitto korostaa kansallisten strategisten valintojen valmistelussa avoimuuden ja tiedeyhteisön sekä sidosryhmien osallistamisen tärkeyttä.

Tutkimus- ja innovaationeuvoston kokoonpanoa on syytä vielä miettiä

Ehdotuksen mukaan tutkimus- ja innovaationeuvoston kokoonpanossa ministereitä voisi jatkossa olla viidestä seitsemään nykyisen kuuden sijasta, valtiovarainministeristä tulisi neuvoston jäsen, ja neuvoston varapuheenjohtajistoa laajennettaisiin siten, että varapuheenjohtajia olisi jatkossa kolme. Varapuheenjohtajista yksi olisi ministeri, yksi elinkeinoelämän edustaja ja yksi tiedeyhteisön edustaja. Lisäksi neuvoston valmisteluresursseja vahvistettaisiin korvaamalla nykyinen valmisteluverkosto päätoimisella sihteeristöllä.

Professoriliitto pitää tärkeänä, että tutkimus- ja innovaationeuvostoa johtaa pääministeri. Liitto kannattaa muutosta, jonka mukaan neuvoston jäsenenä olisi aina tiede- ja kulttuuriministerin ja elinkei-

PROFESSORILIITTO
PROFESSORSFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

noministerin lisäksi valtiovarainministeri. Liiton näkemyksen mukaan tiede- ja kulttuuriministerin tulisi olla ensimmäinen varapuheenjohtaja. On tärkeää, että toinen varapuheenjohtaja on tiedeyhteisön edustaja ja kolmas puheenjohtaja elinkeinoelämän edustaja.

Ehdotuksen mukaan ministerijäsenten (viidestä seitsemään) lisäksi neuvostoon kuuluisi kuudesta seitsemään muuta jäsentä, jotka valtioneuvosto nimittäisi valtioneuvoston kanslian esittelystä eduskunnan vaalikaudeksi. Nimittäminen on aikaisemmin tapahtunut opetus- ja kulttuuriministeriön esittelystä. Liiton näkemyksen mukaan neuvostossa tulisi olla enemmän kansainvälisesti ansioituneita suomalaisia professoreita jäsenenä. Perustelumuiistioon tulisi vähintäänkin kirjata, että valtioneuvoston kanslian tulee ennen esittelyä pyytää tiedeyhteisön keskeisiltä edustajilta, kuten Professoriliitolta ja Suomalaiselta Tiedeakatemialta ehdotuksia neuvostoon nimitettävistä henkilöistä. Liitto muistuttaa tiedeyhteisön keskeisestä merkityksestä korkeatasoisessa ja pitkäjänteisessä perustutkimuksessa ja yhteiskunnan osaamis pohjan, oikeudenmukaisuuden ja kriisinkestävyyden vahvistamisessa.

Liitto pitää tärkeänä, että pysyvistä asiantuntijoista säädetään asetuksen tasolla. Keskeisten ministeriöiden kansliapäälliköiden sekä Suomen Akatemian ja Business Finlandin pääjohtajien on tärkeää olla jatkossakin pysyvinä asiantuntijoina.

Liitto pitää perusteltuna päätoimisen sihteeristön asettamista.

Professoriliitto-Professorsförbundet

Jukka Heikkilä
puheenjohtaja

Tarja Niemelä
toiminnanjohtaja